

Esimesse klassi astuvad lapsed saavad hambapassi

Riik sunnib tulevikus koolitee alustajad kord aastas tasuta hambakontrolli

Piret Peensoo

piret@epi.ee

Kõik tänavu esimesse klassi astuvad 15 000 last saavad hambapassi, millega kaasnev tasuta regulaarne arstlik kontroll peab aitama vältida tõsiseid hambaigusi ja seeläbi oluliselt säästma riigi raviraha.

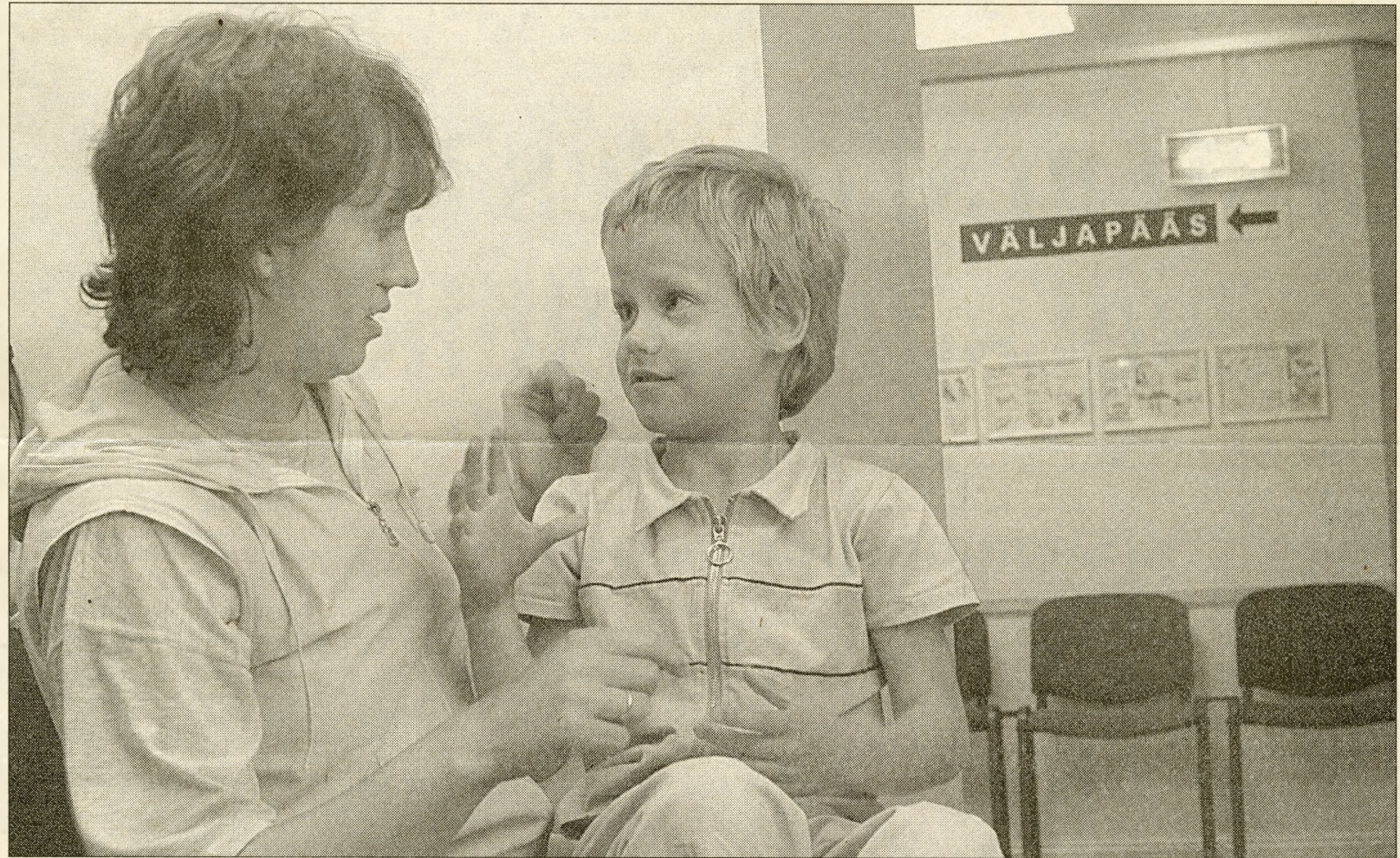
Esmalt jagatakse tasuta hambapassid välja Tallinnas, Tartus ja Pärnus. Teiste linnade ja valdade esimeste klasside õpilased saavad hambapassi õppeaasta jooksul.

Tartu Ülikooli stomatoloogiakliiniku mittekoosseisulise dotsendi Silvia Russaku sõnul tekkis mõte Eestis hambadokument kasutusele võtta ühel ümarlaual Sakamaal, kus hambapassid on kõigil elanikel.

Kõigi Eesti koolieelikute hambapassidega varustamine maksaks umbes 450 000 krooni. "Selleks pole veel rahalist katet, aga sotsiaalministeeriumi ja keskhaigekassa plaani järgi tuleks järgmise aasta jooksul ühe korraga hambapassid välja jagada kõigile 1–6-aastastele lastele ja siis asuda jääv-hambaid hoidma," sõnas sotsiaalministeeriumi nõustav Russak.

Passi ei kirjutata, millist hammast ja kuidas plommiti, kuid märgitakse kõik sööbijat ennetavad protseduurid – näiteks hamba lakkimine või silandiga katmine. "Hambaarsti vastutus suureneb, sest ta peab hammaste korrasolekut kinnitama oma templiga," leidis Tallinna hambapolikliiniku peaarst Anne Männik.

Tallinna linnavalitsus kavatab laste hambapasse regulaarselt kontrollima kohustada kooliõdesid, arste ja õpetajaid. "Laps peab hambaid arstile näitama vähemalt kord aastas. Nii ei teki suuri auke ja kokkuvõttes säästab riik oluliselt raviraha," selgitas Tallinna abilinnapea Ants Leemets.

Ema Malle süles istuv, Tallinna kurtide kooli esimesse klassi astuv Keimo Kariste (8) näitas eile oma hambaid arstile igaks juhuks. Tohtritoolist järjekordselt puurimata pääsenud laps hindas arstlikkäiku väga toredaks, ehkki lõbustuspargis olnud veel vahvam.

PRIIT SIMSON

Leemetsa hinnangul on kohustuslikust passist laste hammaste korrasoleku säilitamiseks rohkem abi kui igasse kooli hambaravikabineti ehitamisest. "Vahepeal selline suund küll oli, aga ainuüksi tool maksab umbes 300 000 krooni ja suure töönaosusega ei saa ainult piimahambaid raviv arst olla ka eriline professionaal. Pealegi on hammaste ravimine praegu veel inimese enda asi," osutas Leemets.

Hambapolikliiniku lasteosakonna juhataja Siiri-Mai Mäenurme sõnul ei vasta jutt arstide kehvast tase-mest tõele. "Kooliarstid töötavad teatud aja tagant ka polikliinikus, meil on igal aastal täiendkoolitusena üks pikem teabepäev ja

meie arstid saavad raviks kõige paremad materjalid, mida müügimehed igasse erakliinikusse viima ei kipu," ütles Mäenurm.

Tallinna haigekassa direktori Eve Karmo sõnul ei anna hambapassi täitmine mingit efekti. "Minu arvamus on, et peab olema tugev seadusandlik tugi. Profülaktika läbimine tuleks siduda hambaravi eest tasumisega ja hambaarstide liit peaks seda tungivalt nõudma. Praegu võib ju loota, et lapsevanem harjub hambapassiga ja tal tekib vastutustunne. Aga ma kardan küll, et linn seda üksi kontrollida ei jõua," tunnistas Karmo.

Hambapassi peavad mõtetuks ka tänavu esimesse klassi minevate Mario (7) ja

Alvi (7) vanemad. "Lapsed tahavad ise hambaarstil käia, sest toredad arstid ajavad juttu ja näitavad oma tööriistu. See on täiesti jabur, kui koolis hakatakse kellelegi märkust tegema, et hambapassist on tempel puudu," leidis lapse tänavu neli korda kliinikusse hambaid plommima viinud Eda.

Raviraha

- Tänavu nelja kuu jooksul maksis haigekassa kuni 18-aastaste laste hambaravi eest 18,2 mln krooni, lisanduvad kokku arvatamata kulused hambaiguste ennetamisele ja klambrite panekule.
- Mullu kulus haigekassal noorte ja vanade hambaravi jaoks 243,4 mln krooni.
- Tänavu poole aasta jooksul on hambaid ravitud 121,7 mln krooni eest.

Allikas: keskhaigekassa

Koolilastel hambad tervemad kui varem

■ Tallinna hambapolikliiniku peaarsti kinnitusele on laste hammaste seisukord tänu korralikele pastadele ja hoolitsemisele aasta-aastalt paranenud.

"Karjuma suhu vaadates ei pea ning ka lapsed on kergemini nõus arstile tulema, sest aparatuur on kena ja ümbrus ilus. Ehkki veel kõik ei tea, et alla 18-aastaste laste hambaravi on tasuta," nentis Männik.

Ülemaailmse standardi järgi kontrollitakse igal aastal 12-aastastel lastel kaa-

riest, loetakse kokku plommitud ja eemaldatud hambad. Eesti tase on mõne aastaga tõusnud "hullust" "möödukani", kuid aastakümneid kõva profülaktikat teinud soomlaste "üliheale" veel järele ei jõua.

Tohtrite hinnangul peaksid vanemad oma last hambatooli ja arstidega harjutama juba pooleaastaselt. Esimesed visiidid võiksid kuluda vaid arstikabinetiga tutvumisele, et laps hiljem ei kardaks.

Piret Peensoo